Yazar O. Gülşen Uz
Salı, 08 Aralık 2009 23:40

05-06 Kasım 2009 tarihinde düzenlenen Hukuki Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk Sempozyumu'nda *Hollanda Mahkeme Bağlantılı Arabuluculuk Kurumu* yöneticisi ve 1999 yılında beri Hollanda'da mahkeme bağlantılı arabuluculuk sürecinin başlatılması ve yönlendirilmesinde önemli rol oynayan Macheld Pel 'in konu ile ilgili paylaştığı deneyimleri ve görüşleri şu şekildedir;

Uygun çatışma çözüm yönteminin belirlenmesi

Macheld Pel, arabuluculuğa yönlendirmede, çatışmanın tespiti ve bu konuda gerekli becerilerle donanmış olmanın; hâkimler, avukatlar ve arabulucular için her duruma özgü çatışma çözümü yöntemlerinin en iyisinin tespitini kolaylaştırmak için çalışmalar yapılmasının önemini vurgulamıştır. Hollanda'da alternatif uyuşmazlık çözümlerinin gelişimi sürecinde, taraflarının bu yeni çalışma biçimine alışabilmesi için konunun tarafları ile yürütülen eğitimlerin faydalı olduğunu; hâkimlerin duruşma aşamasında çatışmanın dinamiklerinin hızla kavranabilmesi için arabulucularla doğrudan işbirliğine giderek görüşmek suretiyle en iyi yöntemi belirleyebileceklerini, arabuluculuk sürecinin devamını belirlenen bu yöntem üzerinden yürüttüklerini ifade etmiştir.

Gerçekleşmeler

Hollanda mahkemelere yansımış davalarda, arabuluculuk yöntemine başvurma oranı hukuk davaları için %74, idari davalar için %26 oranlarında gerçekleşmektedir. Buna rağmen idari davalarda başarı oranının %70, hukuk davalarında ise %45 oranında gerçekleştiği belirtilmiştir.

Sistemin kabul görmesi süreci

Arabuluculuk uygulaması ile ilgili Hollanda örneğinde ilk olarak; "mahkemeler tarafından teşvik edilen arabuluculuğun gerçekten işleyip işlemeyeceği" meselesinin tartışılmasına rağmen, bu konudaki uygulamanın özellikle Hâkimler için kültürel bir dönüm noktası olduğunu belirtmiştir. H ollanda'da arabuluculuk uygulaması ile ilgili uygulama sürecinde öncelikle en uygun çatışma çözme yönetiminin belirlenmesi konusunda hâkimler ve avukatların eğitilmesi sağlanmıştır. Böylece pilot projeler sayesinde uygulamanın kendi içerisinde test edilmesi imkanı doğmuştur Gelinen aşamada yaşanan değişim karşısında hâkimler ve avukatların takındıkları mesleki gurur, yıllardır alışılmış ve uygulana gelen çalışma biçimleri, çatışma kültürü alışkanlıkları nedeniyle arabuluculuk sistemi dirençle karşılaşmışır. Ancak arabuluculuk yöntemi kullanılarak anlaşmazlıkların etkili ve tarafları tatmin edici şekilde çözümü, zaman ve para tasarrufu sağlaması nedenleriyle, sistemin zaman içerisine yerleştiği ifade edilmiştir.

Denetim, standart, akreditasyon, üst birlik

Hollanda örneğinde arabuluculuk konusundaki uygulama, Hollanda Arabuluculuk Enstitüsü tarafından yürütülmekte olup, bu enstitü Hollanda'da faaliyet gösteren tüm arabulucuların kaydının tutulduğu bir şemsiye kuruluş olarak faaliyet göstermektedir. Kuruluş kar amacı gütmeyen gönüllü bir kuruluş olmasına ve üye olmak zorunlu olmamasına rağmen uygulamada arabulucuların çoğu bu enstitüye üyedir. Enstitü arabuluculuk eğitimi vermemekle birlikte, arabululuculuk eğitiminin standardını ve etik kurallarını belirmektedir.

//